

รายงาน นวัตกรรมส่งเสริม ความโปร่งใสและป้องกัน การทุจริต (Integrity Innovation : II)

ชื่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา :

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงใหม่ เขต 2

ชื่อนวัตกรรม :

CME2 Loan Track

ระบบติดตามการส่งใช้เงินยืมราชการ
สพป.เชียงใหม่ เขต 2

โปร่งใส
ตรวจสอบได้

รับผิดชอบ
ร่วมกัน

มีประสิทธิภาพ
ทันเวลา

ธรรมาภิบาล
ยั่งยืน

นวัตกรรมส่งเสริมความโปร่งใสและป้องกันการทุจริต

(Integrity Innovation : II)

ชื่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

ชื่อนวัตกรรม : CME2 Loan Track ระบบติดตามการส่งใช้เงินยืมราชการ สพป.เชียงใหม่ เขต 2

ระดับพัฒนาการของนวัตกรรม

☐ Process Improvement

☒ Digital Innovation

☐ System Transformation

1. นวัตกรรมตอบโจทย์ปัญหาการทุจริต

จากการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพจน์มิชอบ “ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ” ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) แนวทางการส่งเสริมความโปร่งใสในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (Open Data Integrity and Transparency Assessment: OIT+) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ร่วมกับข้อมูลจากการตรวจสอบภายในพบว่า หน่วยงานมีประเด็นความเสี่ยงสำคัญ ในกระบวนการด้านการเงินและบัญชี โดยเฉพาะการส่งใช้เงินยืมราชการที่ไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่ระเบียบกระทรวงการคลังกำหนด

ปัญหาดังกล่าวเกิดจากผู้ยืมเงินราชการบางรายไม่สามารถส่งใช้เงินยืมได้ภายในกำหนดเวลา เนื่องจากขาดระบบแจ้งเตือนที่มีประสิทธิภาพ และยังคงพึ่งพาวิธีการติดตามแบบเดิม เช่น การบันทึกข้อมูลในเอกสาร การตรวจสอบแฟ้มทะเบียน และการโทรศัพท์ติดตามเป็นรายบุคคล ซึ่งอาจทำให้ข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน เกิดความคลาดเคลื่อน และเพิ่มภาระงานของเจ้าหน้าที่การเงิน แม้ปัญหาดังกล่าวมิได้มีสาเหตุหลักจากเจตนาทุจริตโดยตรง แต่หากหน่วยงานไม่มีระบบกำกับติดตาม และแจ้งเตือนที่ชัดเจน อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงสะสมด้านวินัยการเงินการคลัง และส่งผลกระทบต่อหลักธรรมาภิบาลขององค์กรในระยะยาว

จากสภาพปัญหาดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 จึงได้พัฒนานวัตกรรม “CME2 Loan Track ระบบติดตามการส่งใช้เงินยืมราชการ สพป. เชียงใหม่ เขต 2” เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการติดตาม ตรวจสอบ และแจ้งเตือนกำหนดการส่งใช้เงินยืมราชการ แก่ผู้ยืมเงินล่วงหน้า ช่วยลดความเสี่ยงจากการส่งใช้เงินล่าช้า เพิ่มความโปร่งใสในการบริหารจัดการข้อมูล และทำให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบสถานะการส่งใช้เงินยืมได้อย่างเป็นปัจจุบัน

นวัตกรรมนี้จึงตอบโจทย์ปัญหาที่แท้จริงขององค์กร โดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์เป็นฐานในการออกแบบระบบ มิใช่การกำหนดแนวทางโดยปราศจากข้อมูลรองรับ อีกทั้งยังสนับสนุนให้หน่วยงานสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการเงินการคลังได้อย่างเป็นระบบ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และยั่งยืน

2. ความใหม่และความคิดสร้างสรรค์ของนวัตกรรม

CME2 Loan Track เป็นนวัตกรรมดิจิทัลที่สะท้อนแนวทางการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการเงินยืมราชการ ซึ่งเดิมอาศัยการบันทึกข้อมูลในสมุดทะเบียน แฟ้มเอกสาร หรือการติดตามเฉพาะกิจของเจ้าหน้าที่การเงิน อันมีข้อจำกัดด้านความครบถ้วน ความถูกต้อง และความทันต่อเวลา นวัตกรรมนี้ปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานจากระบบเอกสารแบบเดิมไปสู่ระบบดิจิทัลที่เชื่อมโยงข้อมูลแบบรวมศูนย์ โดยใช้ฐานข้อมูลกลางในการบันทึกข้อมูลผู้ยืมเงิน วันที่ยืมเงิน กำหนดวันส่งใช้เงินยืม สถานะการดำเนินการ และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งมีระบบแจ้งเตือนอัตโนมัติผ่านช่องทางที่บุคลากรเข้าถึงได้ง่าย เช่น LINE หรืออีเมล เพื่อแจ้งเตือนผู้ยืมเงินก่อนถึงกำหนดส่งใช้เงินยืมตามระเบียบ

ความคิดสร้างสรรค์สำคัญของระบบอยู่ที่การออกแบบกลไกแจ้งเตือนแบบหลายระดับ (Multi-stage Alert) ได้แก่ การแจ้งเตือนล่วงหน้าก่อนครบกำหนด การแจ้งเตือนในวันครบกำหนด และการแจ้งเตือนกรณีเกินกำหนดส่งใช้เงินยืม โดยระบบสามารถส่งข้อความไปยังผู้ยืมเงินโดยตรง และแจ้งข้อมูลให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบทราบ เพื่อสร้างกลไกความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างผู้ยืมเงินและผู้กำกับดูแล นอกจากนี้ ระบบยังมีแดชบอร์ดแสดงสถานะเงินยืมราชการในภาพรวมแบบเป็นปัจจุบัน โดยจำแนกสถานะด้วยกลุ่มสี เช่น สถานะปกติ ใกล้ครบกำหนด และเกินกำหนด เพื่อให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินสามารถมองเห็นภาพรวมของความเสี่ยงได้ทันทีโดยไม่ต้องสืบค้นเอกสารที่ละรายการ

ความใหม่ของนวัตกรรมนี้จึงมิได้อยู่เพียงการนำเทคโนโลยีมาใช้แทนเอกสารเท่านั้น แต่ยังเป็นการออกแบบกระบวนการทำงานใหม่ที่เปลี่ยนบทบาทของเจ้าหน้าที่การเงินจากการติดตามทวงถามเป็นรายกรณี ไปสู่การกำกับดูแลเชิงระบบและเชิงป้องกัน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตและการยกระดับธรรมาภิบาลของหน่วยงานภาครัฐ ทั้งนี้ ระบบพัฒนาขึ้นบนฐานเทคโนโลยีที่หน่วยงานสามารถเข้าถึงและดูแลรักษาได้ด้วยตนเอง เช่น Google Sheets สำหรับจัดเก็บฐานข้อมูล Google Apps Script สำหรับประมวลผลและส่งการแจ้งเตือนอัตโนมัติ และเว็บแอปพลิเคชันสำหรับแสดงผลข้อมูลในรูปแบบแดชบอร์ด จึงมีความเหมาะสมกับบริบทของหน่วยงานใช้งานได้จริง และสามารถต่อยอดพัฒนาในอนาคตได้โดยไม่ต้องใช้งบประมาณสูง

3. กระบวนการดำเนินงานของนวัตกรรม

การพัฒนาและดำเนินงานนวัตกรรม CME2 Loan Track ดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยแบ่งกระบวนการออกเป็น 5 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหาและความเสี่ยง (Analyze)

วิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ “ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ” ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ตามมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) แนวทางการส่งเสริมความโปร่งใสในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (Open Data Integrity and Transparency Assessment: OIT+) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ข้อมูลการตรวจสอบภายใน และรายงานเงินยืมราชการค้างส่ง เพื่อระบุสภาพปัญหา สาเหตุที่แท้จริง และจุดเสี่ยง ในกระบวนการงานด้านการเงิน จากนั้นประชุมร่วมกับกลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ เพื่อกำหนดขอบเขต ความต้องการจำเป็น และเป้าหมายของระบบ

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบระบบ (Design)

ออกแบบโครงสร้างฐานข้อมูลของระบบให้ครอบคลุมข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ข้อมูลผู้ยืมเงิน วันที่ยืมเงิน วัตถุประสงค์ของการยืมเงิน กำหนดวันส่งใช้เงินยืม สถานะการส่งใช้เงิน และหมายเหตุที่เกี่ยวข้อง พร้อมออกแบบรูปแบบการแจ้งเตือน ช่วงเวลาการแจ้งเตือน และรายงานสรุปสถานะเงินยืมราชการให้สามารถตรวจสอบได้ง่ายและเป็นระบบ

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาและทดลองใช้ระบบ (Build/Do)

พัฒนาระบบโดยเชื่อมโยง Google Sheets, Google Apps Script และเว็บแอปพลิเคชัน สำหรับแสดงผลข้อมูลในรูปแบบแดชบอร์ด จากนั้นทดลองใช้ระบบนำร่องกับกลุ่มผู้ยืมเงินบางส่วน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ความแม่นยำของการแจ้งเตือน และความเหมาะสมของรูปแบบการใช้งาน ก่อนขยายผลสู่การใช้งานเต็มรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 4 การกำกับติดตามและสนับสนุนการใช้งาน (Coach)

ประชาสัมพันธ์และชี้แจงแนวทางการใช้ระบบ CME2 LoanTrack แก่บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พร้อมกำหนดผู้รับผิดชอบหลักในกลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ เพื่อดูแลความถูกต้องของข้อมูล ให้คำแนะนำแก่ผู้ใช้งาน และกำกับติดตามการใช้ระบบอย่างต่อเนื่อง

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลและปรับปรุงระบบ (Evaluate/Propagate)

ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ โดยเปรียบเทียบข้อมูลก่อนและหลังการใช้ระบบ เช่น จำนวนรายการเงินยืมที่ส่งใช้ล่าช้า ระยะเวลาการติดตามของเจ้าหน้าที่ และระดับความพึงพอใจของผู้ใช้งาน จากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงระบบให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

และเตรียมความพร้อมในการขยายผลไปสู่กระบวนการงานด้านการเงินอื่นที่มีลักษณะความเสี่ยงใกล้เคียงกัน

4. ผลลัพธ์ของนวัตกรรม

การนำนวัตกรรม CME2 LoanTrack มาใช้ในการติดตามการส่งใช้เงินยืมราชการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ส่งผลต่อการยกระดับความโปร่งใสและประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านการเงินของหน่วยงานในหลายมิติ ดังนี้

4.1 ด้านการลดความเสี่ยงจากการส่งใช้เงินยืมล่าช้า

ระบบช่วยให้ผู้ยืมเงินได้รับการแจ้งเตือนล่วงหน้าก่อนครบกำหนดส่งใช้เงินยืม ทำให้สามารถเตรียมเอกสาร หลักฐาน และดำเนินการส่งใช้เงินได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนด ช่วยลดโอกาสการเกิดรายการเงินยืมค้างส่ง และลดความเสี่ยงด้านวินัยการเงินการคลังของหน่วยงาน

4.2 ด้านความโปร่งใสและการตรวจสอบได้

ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินสามารถตรวจสอบสถานะเงินยืมราชการได้แบบเป็นปัจจุบันผ่านแดชบอร์ดของระบบ ข้อมูลสามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ มีหลักฐานประกอบการติดตามที่ชัดเจน ลดความคลาดเคลื่อนของข้อมูล และเพิ่มความน่าเชื่อถือในการบริหารจัดการด้านการเงิน

4.3 ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

ระบบช่วยลดภาระงานของเจ้าหน้าที่การเงินในการติดตามทวงถามด้วยวิธีการแบบเดิมลดระยะเวลาในการสืบค้นข้อมูลรายบุคคล และทำให้การติดตามสถานะเงินยืมราชการเป็นไปอย่างรวดเร็ว เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4.4 ด้านความพึงพอใจของผู้ใช้งาน

บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์จากระบบแจ้งเตือนที่ชัดเจนและเข้าถึงง่าย ช่วยลดความเสี่ยงจากการลืมกำหนดส่งใช้เงินยืม ลดความกังวลเกี่ยวกับความล่าช้าในการดำเนินการ และส่งเสริมให้ผู้ยืมเงินมีวินัยในการปฏิบัติตามระเบียบมากขึ้น

โดยสรุป นวัตกรรม CME2 LoanTrack สามารถแก้ไขปัญหาความเสี่ยงด้านการบริหารจัดการเงินยืมราชการได้อย่างตรงจุด โดยเปลี่ยนกระบวนการกำกับติดตามจากเชิงรับไปสู่เชิงรุก กล่าวคือเป็นการป้องกันปัญหาก่อนเกิดเหตุ ลดช่องว่างในการปฏิบัติงาน และสร้างระบบควบคุมภายในที่สนับสนุนความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีประสิทธิภาพ

5. ความสามารถในการขยายผลและความยั่งยืน

ด้านความยั่งยืน นวัตกรรม CME2 LoanTrack ได้รับการออกแบบให้บูรณาการเข้าสู่กระบวนการปกติของกลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ มิใช่การดำเนินงานเฉพาะกิจหรือการพึ่งพาบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพียงลำพัง โดยมีการกำหนดผู้รับผิดชอบหลักและผู้รับผิดชอบสำรอง พร้อมจัดทำคู่มือหรือแนวปฏิบัติในการใช้งาน เพื่อให้ระบบสามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง แม้มีการเปลี่ยนแปลงหรือโยกย้ายบุคลากร

ระบบดังกล่าวพัฒนาบนฐานเทคโนโลยีที่หน่วยงานสามารถดูแลรักษาได้ด้วยตนเอง ไม่มีภาระค่าใช้จ่ายด้านลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์จำนวนมาก จึงมีความคุ้มค่า เหมาะสมกับบริบทของหน่วยงานภาครัฐ และสามารถดำเนินงานต่อเนื่องได้ภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณ

ด้านการขยายผล นวัตกรรมสามารถต่อยอดได้ในหลายระดับ ดังนี้

1. ขยายแนวคิดการแจ้งเตือนอัตโนมัติไปสู่กระบวนการทางการเงินอื่นที่มีความเสี่ยงใกล้เคียงกัน เช่น การเบิกจ่ายงบประมาณ การส่งหลักฐานประกอบการจัดซื้อจัดจ้าง และการรายงานผลการดำเนินโครงการ

2. ขยายผลไปยังสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 เพื่อประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการเงินยืมหรือเงินอุดหนุนการระดับสถานศึกษา

3. ถ่ายทอดองค์ความรู้และแนวทางการพัฒนาระบบไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมด้านความโปร่งใสในระดับเครือข่าย

ระบบ CME2 LoanTrack ได้รับการออกแบบให้มีความยืดหยุ่นในเชิงโครงสร้างข้อมูล สามารถรับเพิ่มช่องข้อมูล เงื่อนไขการแจ้งเตือน หรือรูปแบบรายงานให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละหน่วยงานได้โดยไม่ต้องพัฒนาระบบใหม่ทั้งหมด จึงสนับสนุนการขยายผลในวงกว้างได้อย่างเหมาะสมกับศักยภาพของหน่วยงานผู้ใช้งาน

โดยสรุป นวัตกรรม CME2 LoanTrack: ระบบติดตามการส่งใช้เงินยืมราชการ สพป. เชียงใหม่ เขต 2 มิได้เป็นเพียงเครื่องมือสำหรับแก้ไขปัญหาการส่งใช้เงินยืมราชการล่าช้าเท่านั้น แต่ยังเป็นต้นแบบของการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการทุจริตเชิงระบบ ที่สามารถป้องกันปัญหา ก่อนเกิดเหตุ ส่งเสริมความรับผิดชอบร่วมกันของบุคลากร และยกระดับคุณธรรม ความโปร่งใส และธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ได้อย่างเป็นรูปธรรม และยั่งยืน

Infographic สรุปเนื้อหานวัตกรรม

นวัตกรรมส่งเสริมความโปร่งใสและป้องกันการทุจริต (Integrity Innovation : II)

CME2 Loan Track

ระบบติดตามการส่งเงินยืมราชการ สพว.เชียงใหม่ เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2

ระดับพัฒนาการของนวัตกรรม : Digital Innovation

1. ปัญหาและที่มา

- พบความเสี่ยงด้านการเงินและบัญชี โดยเฉพาะการส่งเงินยืมราชการไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด
- สาเหตุสำคัญ: ขาดระบบแจ้งเตือนที่มีประสิทธิภาพ และยังพึ่งพาเอกสาร แยกเขียน และการติดตาม
- ผลกระทบ: ข้อมูลไม่เป็นปัจจุบัน เกิดความคลาดเคลื่อนเพิ่มภาระงานเจ้าหน้าที่ และเสี่ยงต่อวินัยการเงินการคลัง
- จึงพัฒนาระบบเพื่อช่วยติดตาม ตรวจสอบ และแจ้งเตือนการส่งเงินยืมอย่างเป็นระบบ

2. จุดเด่นของนวัตกรรม

ฐานข้อมูลกลาง
บันทึกข้อมูลผู้ยืม วันที่ยืม กำหนดส่งใช้ และสถานะการดำเนินการ

แจ้งเตือนอัตโนมัติ
ผ่านช่องทางที่เข้าถึงง่าย เช่น LINE หรืออีเมล

แจ้งเตือนวันครบกำหนด (Multi-stage Alert):
ก่อนครบกำหนด / วันครบกำหนด / เกินกำหนด

แสดงบอร์ดแสดงสถานะภาพรวม
แบบเป็นปัจจุบัน

ใช้กลุ่มสีแสดงสถานะ:
ปกติ / ใกล้ครบกำหนด / เกินกำหนด

เทคโนโลยีที่ใช้:
Google Sheets + Google Apps Script + Web Application

3. กระบวนการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน

1 Analyze

วิเคราะห์ปัญหาและความเสี่ยงจาก ITA การตรวจสอบภายใน และข้อมูลเดิมที่มีทั้งยัง

2 Design

ออกแบบฐานข้อมูล รูปแบบแจ้งเตือน และรายงานสรุปสถานะ

3 Build / Do

พัฒนาระบบ เชื่อมโยงเครื่องมือ และทดลองใช้ระบบนำร่อง

4 Coach

ชี้แจงการใช้งาน กำหนดผู้รับผิดชอบ และกำกับติดตามต่อเนื่อง

5 Evaluate / Propagate

ประเมินผลก่อน-หลัง ปรับปรุงระบบ และเตรียมขยายผล

4. ผลลัพธ์ของนวัตกรรม

1 ลดความเสี่ยง

ผู้ยืมได้รับการแจ้งเตือนล่วงหน้า ช่วยส่งเงินได้ทันเวลา ลดรายการค้างส่ง

2 โปร่งใส ตรวจสอบได้

ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลย้อนหลัง และสถานะปัจจุบันได้ชัดเจน

3 เพิ่มประสิทธิภาพ

ลดภาระการติดตามแบบเดิม ลดเวลาสิ้นเปลืองข้อมูล และทำงานได้รวดเร็วขึ้น

4 ผู้ใช้พึงพอใจ

ระบบใช้งานง่าย ลดความกังวล และส่งเสริมวินัยในการปฏิบัติตามระเบียบ

5. ความยั่งยืนและการขยายผล

ความยั่งยืน

- บูรณาการเข้ากระบวนการงานเดิมของกลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์
- มีคู่มือขั้นตอนการพัฒนาระบบ พร้อมคู่มือหรือแผนปฏิบัติการ
- หน่วยงานและบุคลากรนำไปใช้อย่างต่อเนื่อง เหมาะกับบริบทภาครัฐ

การขยายผล

- ขยายแนวคิดสู่การเบิกจ่ายงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง และการรายงานผลโครงการ
- ประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาในสังกัด สพว.เชียงใหม่ เขต 2
- ถ่ายทอดองค์ความรู้สู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น
- ระบบยืดหยุ่น ปรับข้อมูล เชื่อมโยงจัดเก็บ และรูปแบบรายงานได้

CME2 Loan Track เปลี่ยนการติดตามเงินยืมราชการจากเชิงรับ สู่การป้องกันเชิงรุก ช่วยลดความเสี่ยง เพิ่มความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเสริมสร้างธรรมาภิบาลอย่างยั่งยืน